

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie dotyczącej prokuratora Prokuratury Okręgowej w [...] X. Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2026 roku, oświadczenia SSN Pawła Wojciechowskiego o podstawie wyłączenia od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZI 39/25 na podstawie na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze

postanowił:

wyłączyć SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZI 39/25.

UZASADNIENIE

W dniu 15 stycznia 2026 r. SSN Paweł Wojciechowski złożył oświadczenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. zawierające sygnalizację zaistnienia podstawy jego wyłączenia w sprawie o sygn. akt I ZI 39/25.

Argumentując powyższe SSN Paweł Wojciechowski wskazał, iż brał udział w wydaniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2024 r. sygn. akt II ZIZ 26/23, utrzymującej w mocy uchwałę z dnia 28 czerwca 2023 r., sygn. akt I ZI 24/23, zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. za czyny stanowiące tożsamy przedmiot postępowania. W wyniku wydanej uchwały w sprawie o sygn. akt II ZIZ 26/23 Sąd Rejonowy [...] w [...] postanowieniem z dnia 25 listopada 2024 roku na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 339 § 3

pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 93 § 1 k.p.k. w zw. z art. 30 § 1 k.p.k. i art. 340 § 1 k.p.k. w zw. z art. 322 § 2 k.p.k., postępowanie wobec X. Y. umorzył. Z uzasadnienia w/w postanowienia Sądu wynika, że powodem wydania orzeczenia, na podstawie którego umorzono postępowanie karne wobec oskarżonego X. Y., było przyjęcie przez Sąd stanowiska, że zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w [...], w drugiej instancji podtrzymane zostało przez niewłaściwie obsadzoną Izbę Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego. Na powyższe postanowienie Sądu Rejonowego [...] w [...] z dnia 25 listopada 2024 roku, o umorzeniu postępowania karnego przeciwko X. Y. zostało wniesione zażalenie przez Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, który zaskarżył w całości powyższe postanowienie Sądu na niekorzyść oskarżonego X. Y. W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że Sąd Rejonowy [...] w [...] bezpodstawnie umorzył postępowanie karne przyjmując, że w przedmiotowej sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa określona w art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. Na mocy zarządzenia Sądu Rejonowego [...] w [...] z dnia 20 grudnia 2024 roku wydanego w sprawie [...], na podstawie art. 429 § 1 k.p.k. odmówiono przyjęcia powyższego zażalenia, gdyż zostało złożone po terminie. Wobec powyższego Prokuratura Krajowa Wydział Spraw Wewnętrznych ponownie wystąpiła z wnioskiem z dnia 27 czerwca 2025 r., sygn. akt [...], o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w [...] X. Y. zarzucając mu popełnienie dwóch tożsamyh czynów jak zarzuconych mu w uprzednio złożonym wniosku w sprawie I ZI 24/23. Z uzasadnienia wniosku wynika, że wskutek bezpodstawnie wydanej przez Sąd Rejonowy [...] w [...] decyzji o umorzeniu postępowania zachodzi konieczność wystąpienia ponownie z wnioskiem o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w [...] X. Y.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analiza okoliczności przytoczonych w oświadczeniu sędziego Sądu Najwyższego Pawła Wojciechowskiego wykazała, iż stanowią one wystarczającą

przesłankę do wyłączenia go od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZI 39/25.

Na wstępie wskazać należy, iż żądanie sędziego nie stanowi wniosku o jego wyłączenie w sensie ścisłym, gdyż kodeks postępowania karnego czynności te określa odmiennie. Powyższe rozumieć należy bowiem jako oświadczenie wiedzy o podstawie wyłączenia z art. 41 § 1 k.p.k. (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2021). Sędzia wyznaczony do udziału w rozpoznaniu sprawy powinien bowiem powiadomić o okoliczności, która mogłaby uzasadniać jego wyłączenie na wniosek strony i stanowić podstawę ewentualnego zarzutu dotyczącego braku bezstronności przy rozpoznawaniu sprawy. Ostateczna ocena i rozważenie konkretnej okoliczności za uzasadnioną podstawę wyłączenia nie należy jednak do informującego o jej zaistnieniu sędziego, lecz do weryfikującego jego oświadczenie sądu, który w trybie określonym w przepisie art. 42 k.p.k. dokonuje obiektywnej kontroli zasadności żądania sędziego w konkretnym układzie faktycznym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2011 roku, sygn. akt V KK 386/10, LEX nr 846185, wyrok Sądu Najwyższego z 29 lutego 2016 roku, sygn. akt SNO 82/15, LEX nr 2023791). Automatyczne wyłączenie od udziału w sprawie następuje natomiast jedynie w sytuacji wystąpienia okoliczności określonych w art. 40 k.p.k.

W analizowanej sprawie żądanie w przedmiocie wyłączenia ze składu orzekającego SSN Paweł Wojciechowski sformułował na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., znajdującego to odpowiednie zastosowanie na kanwie niniejszego postępowania mocą art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze. Zgodnie z treścią powyższego przepisu sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Składający oświadczenie podstawę do wyłączenia od orzekania upatrywał w udziale w obsadzie orzekającej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt II ZIZ 26/23, której przedmiotem weryfikacji były czyny tożsame z zarzuconymi objętymu wnioskiem w sprawie I ZI 39/25. W ocenie Sądu Najwyższego oczywistym jest, że wskazana

przez oświadczającego okoliczność może w odbiorze zewnętrznego obserwatora wzbudzić uzasadnioną wątpliwość co do pełnej bezstronności rozstrzygnięcia. Zważając na zaistniały układ sytuacyjny koniecznym jest zatem wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego od rozpoznania uprzednio wskazanej sprawy.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[M. T.]

[r.g.]

Tomasz Demendecki